

VÅRT LAND

Nytt orgel: Organist Halgeir Schiager foran det nye Eule-orgelet i Sofienberg kirke.

Foto: Lars O. Flydal

Kongelig orgelfest

Organisten Halgeir Schiager leverer to suverene innspillinger av ukjent orgelmateriale.

Publisert: 14. august 2016

FAKTA: Albumene:

- Der Orgelkönig
- *Orgelverker av Johann Gottlob Schneider*
- *LAWO LWC 1090*
- Halgeir Schiager spiller på Torkildsen-orgelet i Steinkjer kirke
-
- God save The King
- *Orgelverker av Hesse, Köhler, Kühmstedt, Stehle, Pfretzschner og de Lange*
- *LAWO LWC 1102*
- Halgeir Schiager spiller på det nye Eule-orgelet i Sofienberg kirke

ANMELDELSE

Det er alltid spennende med nye CD-innspillinger fra Halgeir Schiager. Musikken er én ting, men han er også god til å formidle historien om det han

spiller. Tekstheftene er innholdsrike og gir oss detaljert informasjon om verk og komponister.

Ned i det ukjente

Det er for meg noe av det viktigste ved en slik CD-innspilling – at musikken ledsages av en informativ tekst som gir lytteren ny kunnskap. Halgeir Schiagers tekster balanserer mellom allmenn formidling og akademisk kunnskap. Den er lettlest og inspirerer meg til å prøve å finne ut mer om alle de personer og instrumenter som han refererer til i teksten, som er rik på krysshenvisninger elegant innvevd i historien om komponistene. Slik er det med begge de to nye innspillingene. Schiager har dykket ned i ukjente deler av musikkhistorien og levert komprimerte tekster med mange detaljer.

LES OGSP: [Lokale kuer kokes til nytt kirkeorgel](#)

Lekende virtuost

Det meste av denne musikken er ny for meg. På den første utgivelsen hører vi verk skrevet av komponisten Johann Gottlob Schneider (1789-1864). Det lyder ikke som geniet Mendelssohn eller virtuosen Liszt, det virker umiddelbart litt mer «altmodisch» (alderdommelig). Det slår meg at dette er musikk som representerer normalen for perioden, der de mer kjente navnene blir unntak og dermed mer kjente for ettertiden. Musikken mangler de modige modulasjonene, det er ikke mange bevegelser utenfor hovedtreklange. Jeg savner de overraskende akkordene – variasjonene oppstår først og fremst i rytmene og i bruken av de forskjellige klangmuligheter som et stort orgel innbyr til. Synd at ikke de mange små kromatiske motiv blir modulert på en mer spennende måte. Schneider kjemper for å få til et godt kontrapunkt, men Schiager får det likevel til å høres lekende virtuost ut.

De to fantasiene (op. 1 og 3) utmerker seg i så måte. Fugene er gode, selv om temaet bare innbyr til en enkel harmoni – så er det tilløp til sekvensering og en mer gjennomarbeidet temabehandling.

OLAV EGIL AUNE: [Vi holder oss med biskoper, proster, prester, diakoner og organister – hva med et par kirkelyrikere?](#)

Utsøkt instrument

Heldigvis hjelpes komponisten av en strålende utøver og et utsøkt instrument – Torkildsen-orgelet i Steinkjer er ett av mine favorittinstrumenter. Det er en fryd å høre, man tror seg hensatt til en middels stor tysk katedral. Noen ganger er vindforsyningens påvirkning på klangen tydelig, det hadde ikke vært negativt for orglets kvalitet om dette var mer kultivert. Schiager mestrer

imidlertid alle sider ved orgelkunsten, det hele flyter lett av gårde – med stadig nye og interessante lydkombinasjoner fra orgelet. Til tross for Schneiders begrensninger som komponist, musikken kan neppe spilles bedre enn dette.

God save The King

Den andre innspillingen presenterer orgelmusikk skrevet av seks forskjellige komponister. Her er musikken mer levende og fantasifull, men vi skal ikke beskyldes disse komponistene for å tilhøre sin tids modernister. Vi får høre variasjonsverk skåret over nesten samme lest. De fire første verkene – *God save The King*, *Deutschlandlied*, *Priestermarsch* og fantasien over *O Sanctissima* er nesten helt like i form, og de klinger festlig og uanstrengt. Köhler og Kühmstedt viser fram mer kontrapunkt i sine variasjoner, mens Stehles sicilianske hymne har virtuose yttersatser. Det siste stykket skiller seg ut, nemlig *Orgelsonate nr. 4* av Samuel de Lange, satsene er rikere variert, orgelets dynamikk og styrke får vist seg fram.

LES OGSÅ: [Derfor har så mange norske kirker orgel](#)

Utnytter orgelet

Orgelet i Sofienberg skiller seg ut med sin klare stildefinisjon. Det er bygget i tysk romantisk stil og har god balanse mellom stemmene. Vi hører vakre enkeltstemmer og en fyldig tuttklang – det er stas å ha en slik orgeltype i landet. Det er et krevende instrument å spille, vi aner at orgelet trives best med et sobert legatospill. Schiager følger opp med sin presise stilkunnskap, han vet å utnytte orgelets klanger. Han formidler sin begeistring for denne musikken, ikke bare gjennom teksten, men også ved sitt virtuose spill og sine gode registreringer. Slik sett blir de to innspillingene en oppvisning, Schiager presenterer to ulike tidsepoker på beste måte. Både instrumenter og tolkning er tilpasset repertoaret.

Topp lyd

Lyden er topp, coverdesign likeså. Tekstheftene er dessuten forsynt med all den informasjon en Liebhaber trenger, inklusive orglenes disposisjon og registreringer for hvert eneste stykke, suverent!